SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	23/2389
Dok.nr:	26/24969
Arkiv:	FA-L12
Saksbehandler:	Knut Erik Marthinussen Harjang
Dato:	07.08.2026

Lovlighetskontroll av Kommunestyrets PS-sak 017/26 - Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 056/26	Kommunestyret	27.08.2026

Kommunestyret VEDTAK:
(Ved alternativ 1)
1.Lovlighetsklagen tas ikke til følge. Kommunestyret opprettholder vedtak av 30.04.2026 i sak 017/26 - Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg.
2. Begjæring om utsatt iverksettelse til lovlighetskontrollen er gjennomført, tas ikke til følge, jf. kommuneloven § 27-3, 5.ledd.
3. Lovlighetsklagen oversendes Statsforvalteren i Nordland for endelig avgjørelse.

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
(Ved alternativ 1)

1.Lovlighetsklagen tas ikke til følge. Kommunestyret opprettholder vedtak av 30.04.2026 i sak 017/26 - Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg.

2. Begjæring om utsatt iverksettelse til lovlighetskontrollen er gjennomført, tas ikke til følge, jf. kommuneloven § 27-3, 5.ledd.

3. Lovlighetsklagen oversendes Statsforvalteren i Nordland for endelig avgjørelse.

(Ved alternativ 2)

1. Lovlighetsklagen avvises.

2. Lovlighetsklagen oversendes Statsforvalteren i Nordland for endelig avgjørelse.

Nye opplysninger

Kommunestyret behandling - 27.08.2026 - PS-056/26

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Alternativt forslag fra Rødt, foreslått av Christoffer Ellingsen, Rødt

Forslaget fremmes dersom alternativt forslag i PS sak 055/26 IKKE blir vedtatt:

1. Kommunestyret tar klagen på lovligheten av kommunestyrets vedtak 017/26 fra 30.04.2026 av reguleringsplan Detaljregulering for Husvika settefiskanlegg (PlanID 1870_2022371) til følge.
2. Kommunestyret anser at saken er framlagt med mangelfullt kunnskapsgrunnlag og ikke forsvarlig utreda (jamfør kommunelovens §13.1) knytta til vurdering av heilhetlig virkning for vannmiljøet i Sigerfjorden før vedtak ble fattet.
3. Kommunestyret opphever vedtaket fra 30.04.2026 av reguleringsplan Detaljregulering for Husvika settefiskanlegg (PlanID 1870_2022371).
4. Begrunnelsen ligger i fremma alternativt forslag ved behandling av kommunestyrets sak 017/26 og i dokumentet «Lovlighetskontroll av Sortland kommunestyrets vedtak 017/26: Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg».

Habilitet:
Med hjemmel i forvaltningsloven § 8 annet ledd, jfr. forvaltningsloven § 6 første ledd, vedtar Kommunestyret Rune Tjønsø som inhabil i PS-sak 056/26.

Det er 22 repr. tilstede under behandling av saken.

Votering:
Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling alternativ 1 og forslag fra Rødt, ble kommunedirektørens innstilling alternativ 1 vedtatt;
19 stemmer for (10 H, 2 FRP, 2 SP, 1 INP, 3 AP, 1 V)
3 stemmer mot (2 R, 1 SV)

Kommunedirektørens innstilling alternativ 2 ble ikke votert over.

Kommunestyret PS - 056/26 VEDTAK:
(Ved alternativ 1)

1.Lovlighetsklagen tas ikke til følge. Kommunestyret opprettholder vedtak av 30.04.2026 i sak 017/26 - Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg.

2. Begjæring om utsatt iverksettelse til lovlighetskontrollen er gjennomført, tas ikke til følge, jf. kommuneloven § 27-3, 5.ledd.

3. Lovlighetsklagen oversendes Statsforvalteren i Nordland for endelig avgjørelse.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder behandling av krav om lovlighetskontroll av kommunestyrets vedtak av 30.04.2026 i sak 017/26 - Sluttbehandling - detaljeregulering for Husvika settefiskanlegg.

FAKTA I SAKEN

I møte den 30.04.2026 fattet kommunestyret i Sortland følgende vedtak i sak om «sluttbehandling – detaljregulering for Husvika Settefiskanlegg»:

«Sortland kommune vedtar detaljregulering for Husvika settefiskanlegg (PlanID 1870_2022371) med tilhørende reguleringsbestemmelser, i henhold til Plan- og bygningslovens § 12-12.»

Vedtaket var i tråd med innstilling i saken fra formannskapet.

Det ble under kommunestyrets behandling av saken fremlagt alternativt forslag til vedtak i saken fra Rødt og MDG som lød slik:

«Sortland kommune vedtar ikke det framlagte forslag til detaljregulering for Husvika settefiskanlegg (PlanID 1870_2022371) med tilhørende reguleringsbestemmelser, i henhold til Plan- og bygningsloven § 12-12.

Begrunnelse:

Tiltaket legger opp til å slippe ut store mengder næringssalter i Sigerfjorden der utslippspunktet er inn i registrert oppvekstområde for torsk. Det er beregna årlig utslipp med 29 tonn fosfor og 248 tonn nitrogen, jamfør vedlegg «Konsekvensutredning av marint naturmangfold» side 6. Sammenligna med andre utredninger tilsvarer dette ca. 50 000 pe (personekvivalenter) utslippa nitrogen. Dette planlegges innafor samme fjordsystemet der det allerede er et åpent anlegg for lakseoppdrett med MTB på 3120 t uten oppsamlinga av næringssalter.

Både statsforvalter og fylkeskommunen påpeker at saka ikke tilstrekkelig har anskueliggjort utslippenes påvirkning av vannmiljøet og krever nye undersøkelser i etterkant av eventuelt vedtak av reguleringsplan. Innspillene fra disse understreker alvoret i mengden forurensende utslipp. Å undersøke dette i etterkant av godkjent reguleringsplan, gir liten mening i og med at godkjent reguleringsplan åpner for iverksetting av prosjektet slik det nå er lagt fram. Planbestemmelsene gir heller ingen pålegg om tiltak avhengig av hva konklusjonen er etter undersøkelsene.

Det fins tekniske løsninger for rensinga av næringsstoffer slik at disse kan brukes positivt i neste omgang til formål som er en ressurs. Rensing må være krav til anlegget.»

Ved alternativ votering mellom formannskapets innstilling og forslaget fra Rødt/MDG ble formannskapets innstilling vedtatt med 23 stemmer for og 4 stemmer mot.

Den 14.05.2026 fremsatte Toine C Sannes, Johnny Torgersen og Christoffer Ellingsen krav om lovlighetskontroll av vedtaket.

Kravet om lovlighetskontroll er i hovedsak begrunnet med at kommunestyret har gjort vedtak uten tilstrekkelige utredninger og vurderinger av mulige og sannsynlige konsekvenser av tiltaket og at vedtaket derved er gjort på mangelfullt kunnskapsgrunnlag jf. kommuneloven § 13.1 [skal vel være § 13-1 adm. bemerker]. Det er videre begrunnet med at det foreligger mangelfull vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12 og at kravene etter disse bestemmelse ikke er oppfylt. Det vises for øvrig til lovlighetsklagen i sin helhet.

ADMINISTRASJONENS VURDERINGER V/KOMMUNEADVOKATEN

Krav om lovlighetskontroll skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til Statsforvalteren i Nordland, jf. kommuneloven § 27-1.

Kommunestyret har truffet vedtaket som kreves lovlighetskontrollert. Kommunestyret må ta stilling til om vilkårene for å behandle lovlighetsklagen er oppfylt og om vedtaket skal opprettholdes.

1. Hvorvidt de formelle inngangsvilkår er oppfylt

Det følger av kommuneloven § 27-1 første ledd at

«Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig. Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristreglene i forvaltningsloven § 30 gjelder. Kravet skal settes fram for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.»

Kravet om lovlighetskontroll er levert 14.05.2026 og er dermed levert rettidig.

I Veileder H-2299 - Lovlighetskontroll etter kommunelovens § 59 - utgitt av kommunal- og regionaldepartementet i 2013, heter det i pkt. 6.1.1:

«Etter § 59 nr. 1 kan «tre eller flere medlemmer i kommunestyret» sammen bringe kommunale avgjørelser inn for lovlighetskontroll. For at lovlighetsklagen skal være lovlig fremsatt kreves det således underskrift av minst tre kommunestyrerepresentanter. Det er ikke tilstrekkelig at en representant underskriver på vegne av de andre, eller at en representant underskriver på vegne av partiets eller listens gruppe i kommunestyret eller fylkestinget.»

Någjeldende kommunelov § 27-1 første ledd viderefører tidl. § 59. Det som uttales i veilederen gjelder derfor på samme måte for § 27-1 første ledd.

Kravet om lovlighetskontroll er fremsatt av tre medlemmer av kommunestyret. Det fremgår innledningsvis av klagen at den sendes som epost og kan leveres med underskrift dersom ønskelig. Ved henvendelse fra administrasjonen v/kommuneadvokaten per epost til Christoffer Ellingsen 31.07.2026 ble det bedt om at lovlighetsklagen ble oversendt med underskrifter. Den 04.08.2026 mottok kommunen lovlighetsklage som var underskrevet av representantene.

Det legges etter dette til grunn at de formelle kravene for å ta kravet om lovlighetskontroll til behandling er oppfylt, jf. kommuneloven § 27-1.

2. Gjelder lovlighetsklagen et vedtak som lovlighetskontrolleres

Det følger av kommuneloven § 27-2 at

"Følgende kan lovlighetskontrolleres

a. endelige vedtak som er truffet av et folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen

b. vedtak om et møte skal holdes for åpne eller lukkete dører

c. vedtak som gjelder spørsmål om inhabilitet.

Følgende kan ikke lovlighetskontrolleres:

a. andre prosessledende avgjørelser enn de som er omtalt i første ledd bokatv b og c

b. vedtak om ansettelse, oppsigelse eller avskjed

c. spørsmål om et vedtak er i strid med bestemmelser gitt i medhold av lov om offentlige anskaffelser

d. avgjørelse om kommunestyrevalget eller fylkestingsvalget er gydlig, jf. valgloven § 15-12 første ledd og § 15-3 første ledd."

For at kommunestyrets vedtak av 30.04.2026 skal kunne være gjenstand for lovlighetskontroll, må dette være kommunens endelige vedtak, jf. § 27-2, 1.ledd litra a. Dette vilkåret vil ikke være oppfylt dersom vedtaket er blitt endret eller opphevet av kommunestyret før lovlighetskontrollen gjennomføres, f.eks. med bakgrunn i forvaltningsklager på vedtaket. Det er fremsatt 4 forvaltningsklager på kommunestyrets vedtak av 30.04.2026. Disse forvaltningsklagene er gjenstand for egen klagebehandling i kommunestyret i egen sak i forkant av behandlingen av kravet om lovlighetskontroll. Utfallet av klagebehandlingen av forvaltningsklagene vil derved ha direkte betydning for den videre behandlingen av lovlighetsklagen, i form av to alternative behandlinger.

Alternativ 1.

For det tilfelle at kommunestyret ved klagebehandlingen av forvaltningsklagen **ikke** tar klagene til følge, innebærer det at vedtaket av 30.04.2026 fortsatt står ved lag og at lovlighetsklagen fortsatt har aktualitet. Vilkåret i kommuneloven § 27-2, 1.ledd litra a er da oppfylt. Kommunestyret må da behandle lovlighetsklagen på vanlig måte. Ved dette alternativet gjelder punkt 3 og 4 under.

Alternativ 2.

For det tilfelle at kommunestyret ved klagehandlingen av forvaltningsklagene tar klagen (e) til følge slik at vedtaket av 30.04.2026 endres eller oppheves, må det legges til grunn at lovlighetsklagen ikke lenger har aktualitet. Lovlighetsklagen må da avvises da den vil gjelde et vedtak som ikke lenger gjelder og som dermed ikke faller innunder slike vedtak som kan lovlighetskontrolleres etter kommuneloven § 27-2, 1. ledd. Ved dette alternativet gjelder ikke punkt 3 og 4 under.

Ved både alternativ 1 og 2 vil lovlighetsklagen bli oversendt Statsforvalteren i Nordland for endelig avgjørelse.

3. Vurdering av vedtaket opp mot lovlighetskontroll

Det er tre aspekter av et vedtak som kan lovlighetskontrolleres, jf. kommuneloven § 27-3, 1.ledd, litra a-c. Det som kontrolleres er om vedtaket:

a. har et lovlig innhold

b. er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak

c. har blitt til på lovlig måte

Det følger videre av § 27-3, 2.ledd at lovlighetskontrollen kan begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken.

Lovlighetsklagen går ut på at kommunestyrets vedtak bygger på et mangelfullt kunnskapsgrunnlag og mangelfull utredning av konsekvenser for miljø- og naturforhold, og at dette må lede til at vedtaket er ulovlig og ugyldig.

Lovlighetsklagen gjør gjeldende de samme innvendingene og anførslene som er trukket fram i forvaltningsklagene. Disse er underlagt faglig vurdering av administrasjonen og besvart i saksframlegget til kommunestyret i den saken. Det vises til disse vurderingene. På tidspunkt for behandlingen av lovlighetsklagen vil kommunestyret allerede ha tatt stilling til disse vurderingene ved behandlingen av forvaltningsklagene. For det tilfelle at kommunestyret har sluttet seg til vurderingene i saken om forvaltningsklagene, er det naturlig at det samme gjøres i behandlingen av lovlighetsklagen. Kommunestyrets vedtak i saken om lovlighetskontroll vil da være at en fastholder vedtaket av 30.04.2026 og at lovlighetsklagen oversendes Statsforvalteren i Nordland for avgjørelse.

4. Vurdering av begjæring om utsatt iverksettelse av vedtaket

Det er lovlighetsklagen bedt om utsatt iverksettelse av vedtaket (oppsettende virkning) til lovlighetskontrollen er gjennomført.

Det følger av kommuneloven § § 27-3, 5.ledd at

«Lovlighetskontroll fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Følgende organer kan likevel bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før lovlighetskontrollen er gjennomført:

a. organet som traff vedtaket

b. et kommunalt eller fylkeskommunalt organ som er overordnet vedtaksorganet

c. departementet»

I lovkommentar til bestemmelsen (Lovdata, Karnov lovkommentar v/advokat Roald Hopsnes, note 9 til § 27 3) uttales det at bestemmelsen er i samsvar med det som gjelder for klager over enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 42. Det uttales videre at

«Loven oppstiller ikke noe materielt vilkår for å treffe et vedtak om oppsettende virkning, noe som tilsier at dette er en vurdering som ligger til beslutningstakers frie skjønn. I en slik vurdering vil det sentrale være sannsynligheten for at vedtaket blir opphevet, og konsekvensene av utsatt iverksettelse av vedtaket. I forarbeidene til tilsvarende bestemmelse i kommuneloven 1992 går det frem at bestemmelsen bør brukes med forsiktighet, se NOU 1990: 13 s. 410.»

I lovlighetsklagen er kravet om oppsettende virkning begrunnet med de anførte manglene i saksutredningene og tiltakets store og uavklarte konsekvenser for miljø -og naturforhold.

Av saksframlegget til behandlingen av forvaltningsklagene fremgår det at det i klagene er fremsatt krav om utsatt iverksettelse av vedtaket. Kommunedirektørens vurdering der er at en ikke kan se at det foreligger særlige grunner som tilsier at vedtaket bør gis utsatt iverksetting. Reguleringsplanen gir ikke i seg selv rett til etablering eller drift av virksomheten. Tiltaket er avhengig av nødvendige tillatelser etter sektorlovgivningen før det kan gjennomføres. Kommunedirektørens innstilling er at begjæringen om utsatt iverksetting ikke tas til følge.

Som nevnt foran bygger lovlighetsklagen på de samme anførsler som er fremsatt i forvaltningsklagene. Det kan ikke sees at det i lovlighetsklagen fremkommer noe som tilsier at kommunestyret skal vurdere spørsmålet om utsatt iverksetting annerledes enn i behandlingen av forvaltningsklagene. En tilråder derfor at kommunestyret i spørsmålet om utsatt iverksetting konkluderer på samme måte som i behandlingen av dette i forvaltningsklagene.

KONKLUSJON
For det tilfelle at kommunestyret ved klagebehandlingen av forvaltningsklagen ikke tar klagene til følge, innebærer det at vedtaket av 30.04.2026 fortsatt står ved lag og at lovlighetsklagen fortsatt har aktualitet. Kommunedirektøren slutter seg til kommuneadvokatens vurderinger og innstiller ved dette alternativet på at vedtaket av 30.04.2026 opprettholdes og at saken oversendes Statsforvalteren i Nordland for lovlighetskontroll. Videre innstilles det på at begjæringen om utsatt iverksettelse ikke tas til følge.

For det tilfelle at kommunestyret ved klagehandlingen av forvaltningsklagene tar klagen (e) til følge og slik at vedtaket av 30.04.2026 endres eller oppheves, må det legges til grunn at lovlighetsklagen ikke lenger har aktualitet og må avvises. Kommunedirektøren slutter seg til kommuneadvokatens vurderinger og innstiller ved dette alternativet på at lovlighetsklagen avvises, og at saken oversendes til Statsforvalteren i Nordland.

Journalposter i arkivsaken:
Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg
Signert dokument - Lovlighetskontroll av Sortland kommunestyrets vedtak 017/26: Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg

Vedlegg:
Signert dokument - Lovlighetskontroll av Sortland kommunestyrets vedtak 017/26: Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg
Lovlighetskontroll av Sortland kommunestyrets vedtak 017/26: Sluttbehandling - detaljregulering for Husvika settefiskanlegg
E-postmelding